

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 25. aprīlī
(OR. en)

8654/23

SOC 265
EMPL 184
ECOFIN 368
EDUC 139

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	6681/23
Temats:	Padomes secinājumi par 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu un vienoto nodarbinātības ziņojumu

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu un vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurus Padome apstiprināja 2023. gada 13. marta sanāksmē.

Padomes secinājumi

par 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu un vienoto nodarbinātības ziņojumu

1. ATZĪSTOT, ka, neraugoties uz stabilu sniegumu 2021. gadā un 2022. gada pirmajos trīs ceturkšņos, ES darba tirgi saskaras ar nenoteiktību, kas saistīta ar Krievijas agresijas kara pret Ukrainu ietekmi un no tā izrietošo spēcīgo inflācijas spiedienu enerģijas tirgos un plašākās jomās;
2. KONSTATĒJOT augstās inflācijas negatīvo ietekmi uz mājsaimniecību pirktspēju un uz ekonomisko aktivitāti; UZSVEROT, ka pieaugošās ražošanas izmaksas, kā arī piegādes sastrēgumi, kas saistīti ar ģeopolitisko vidi, var pasliktināt darba tirgus apstākļus, jo īpaši energoietilpīgās nozarēs;
3. IZCEĻOT to, ka pašreizējā krīzes situācijā ir vajadzīga efektīva ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas koordinācija, kas veicina iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi un aizsargā cilvēkus neaizsargātās situācijās;
4. šajā sakarā ATGĀDINOT par ES un valstu līmenī veikto koordinēto darbību pozitīvo ietekmi tajā, lai mazinātu Covid-19 pandēmijas ietekmi un atbalstītu to, ka ES ekonomika 2021. gada rudenī atgriežas pie pirmspandēmijas izlaides apjoma; šajā kontekstā KONSTATĒJOT īstermiņa darba shēmu un līdzīgu pasākumu, kā arī sociālās aizsardzības sistēmu un sociālās iekļaušanas politikas pozitīvo ieguldījumu darbvietu saglabāšanā, mājsaimniecību ienākumu atbalstīšanā un sociālo pakalpojumu sniegšanā krīzes laikā, vienlaikus ATZĪSTOT, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai novērstu esošās nepilnības un problēmas;

5. UZSVEROT, cik svarīgi ir īstenot tādu politiku saskaņā ar nodarbinātības pamatnostādņēm un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principiem, kurā tiktu pienācīgi ņemtas vērā attiecīgās kompetences un subsidiaritātes un proporcionālītātes principi, uzmanību pievēršot pašreizējām un gaidāmām problēmām, tostarp nepieciešamībai stiprināt no Ukrainas pārvietoto personu darba tirgu un sociālo integrāciju saskaņā ar Pagaidu aizsardzības direktīvu;
6. NORĀDOT uz nepieciešamību turpināt veikt pasākumus valstu un ES līmenī, lai nodrošinātu pienācīgu un cenas ziņā pieejamu energoapgādi un mazinātu enerģijas cenu pieauguma ietekmi, jo īpaši uz mazaizsargātām mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, vienlaikus stimulējot enerģijas ietaupījumus un saglabājot publisko finanšu ilgtspēju;
7. ATZĪMĒJOT, cik svarīgi ir nodrošināt attiecīgās prasmes darbspējīga vecuma iedzīvotājiem, lai viņi varētu uzplaukt darba tirgū un jo īpaši atbalstīt ražīgumu, inovāciju un taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos, arī ņemot vērā steidzamo darbaspēka un prasmju trūkumu, kas vairākās ES valstīs ir pārsniedzis pirmspandēmijas līmeņus;
8. IZCEĻOT to, ka ieguldījumi efektīvā aktīvā darba tirgus politikā un valsts nodarbinātības dienestos, tostarp, izmantojot pieejamu digitālo infrastruktūru un pakalpojumus, ir būtiski, lai veicinātu kvalitatīvu darbvietu radīšanu, pāreju no vienas darbvietas uz citu un tādējādi arī strukturālas pārmaiņas, tostarp virzībā uz digitālo un zaļo ekonomiku;
9. UZSVEROT, ka, ņemot vērā pašreizējo augstās inflācijas situāciju, ar algu noteikšanas mehānismiem būtu jācenšas mazināt pirktspējas zudumu, jo īpaši attiecībā uz zemu atalgo tiem darba ņēmējiem, vienlaikus turpinot atspoguļot sociālekonomiskos apstākļus, saglabājot nodarbinātību, sociālo kohēziju un konkurētspēju;
10. ATGĀDINOT, ka ir jāturpina uzlabot Savienības sociālo un ekonomisko noturību arī vidējā termiņā, ņemot vērā mainīgo demogrāfiju un to, ka ir steidzami jānodrošina taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, nevienu neatstājot novārtā. UZSVEROT, ka ir jāturpina modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas un sociālās iekļaušanas politika un jānodrošina visiem pieejams formāls un iedarbīgs sociālās aizsardzības segums, adekvātums un pārredzamība;

11. ATZINĪGI VĒRTĒJOT to, ka gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā joprojām tiek apsvērtas ES konkurētspējīgas ilgtspējas visas četras dimensijas (vidiskā ilgtspēja, produktivitāte, taisnīgums un makroekonomikas stabilitāte); UZSVEROT to nozīmi dalībvalstu un Savienības politikas prioritāšu noteikšanā, lai risinātu gan enerģētikas krīzes ietekmi īstermiņā, gan vidēja termiņa un ilgtermiņa problēmas, piemēram, novecošanu un divējādo pārkārtošanos;
12. PAUŽOT GANDARĪJUMU par to, ka Eiropas pusgads joprojām ir ES satvars ekonomikas, fiskālās, nodarbinātības un sociālās politikas koordinēšanai, kurš atbalsta attiecīgo politikas problēmu un prioritāšu apzināšanu, sniedz norādījumus, nodrošina politikas uzraudzību un pārraudzību un galu galā stiprina ES sociālo dimensiju; ŅEMOT VĒRĀ Komisijas ievirzes reformētai ES ekonomikas pārvaldības sistēmai;
13. ATZINĪGI VĒRTĒJOT Komisijas priekšlikumu par vienotu nodarbinātības ziņojumu, kurā galvenā uzmanība joprojām ir pievērsta Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai un kurā ir integrēti ES 2030. gada pamatmērķi un pirmo reizi valstu mērķi 2030. gadam nodarbinātības un prasmju jomā, kā arī attiecībā uz nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanu; PAUŽOT GANDARĪJUMU par to, ka dalībvalstis kopumā ir iecerējušas ļoti vērienīgus valsts mērķrādītājus pašreizējai desmitgadei; ATZINĪGI VĒRTĒJOT to, ka analīze, kuras pamatā ir sociālo rezultātu pārskata pamatrādītāji, nodrošina visaptverošu pārskatu par dalībvalstu nodarbinātības un sociālo situāciju un problēmām;
14. UZSVEROT, ka vienotajā nodarbinātības ziņojumā apzināto problēmu risināšana palīdzēs veicināt augšupēju sociālo konvergenci saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru, sasniegt ES 2030. gada pamatmērķus un valstu mērķus attiecībā uz nodarbinātību, prasmēm un nabadzības mazināšanu un stiprināt ES centienus sasniegt 2030. gada ilgtspējīgas attīstības mērķus;
15. ŅEMOT VĒRĀ politikas norādes vienotajā nodarbinātības ziņojumā, kuru nolūks ir risināt galvenās problēmas saskaņā ar nodarbinātības pamatnostādņēm;

16. AICINA dalībvalstis savās valsts reformu programmās atspoguļot gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma prioritātes un vienotā nodarbinātības ziņojuma konstatējumus un pastiprināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošanu, lai sasniegtu ES 2030. gada pamatmērķus un valstu mērķus;
17. jo īpaši AICINA dalībvalstis novērst augsto enerģijas cenu ietekmi, attiecīgā gadījumā izmantojot pagaidu un mērķtiecīgus atbalsta pasākumus, galveno uzmanību pievēršot mazaizsargātām mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, vienlaikus saglabājot stimulus samazināt enerģijas patēriņu, veicinot pāreju uz klimatneitrāliem risinājumiem un veicinot energoefektivitāti;
18. AICINA dalībvalstis izvērst pārdomas un labāk uzraudzīt un analizēt cenas ziņā pieejamu mājokļu pieejamību, kuru trūkums var ietekmēt grupas ārpus visneaizsargātākajām grupām;
19. AICINA dalībvalstis atbalstīt algu attīstību, kas mazina algu saņēmēju pirkspējas zudumu, jo īpaši darba ņēmējiem ar zemiem ienākumiem, un novērst nabadzības risku pieaugumu, vienlaikus atspoguļojot vidēja termiņa produktivitātes attīstību un ierobežojot risku, ka varētu rasties sekundāra ietekme uz inflāciju, – saskaņā ar valstu praksi un ievērojot sociālo partneru lomu un autonomiju;
20. AICINA dalībvalstis turpināt īstenot strukturālās reformas un efektīvu aktīva darba tirgus un apmācības politiku, kā arī saglabāt un uzlabot sociālās aizsardzības sistēmu atbilstību un ilgtspēju visiem, lai palielinātu ekonomisko un sociālo noturību, tostarp, ņemot vērā darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanos demogrāfisko pārmaiņu dēļ, lai samazinātu prasmju un darbaspēka trūkumu un nodrošinātu taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos; AICINA plašāk izmantot distributīvās ietekmes novērtējumus, lai novērstu iespējamās negatīvas sociālās sekas;

21. AICINA dalībvalstis nodrošināt dzimumu līdztiesību, stiprināt sieviešu līdzdalību darba tirgū un novērst vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensiju atšķirības; AICINA dalībvalstis ieguldīt augstas kvalitātes, cenas ziņā pieņemamā un pieejamā ilgtermiņa aprūpē, kā arī agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumos un veicināt kvalitatīvu nodarbinātību, taisnīgus darba apstākļus un darba un privātās dzīves līdzsvaru aprūpētājiem;
22. AICINA dalībvalstis pilnībā izmantot pieejamo kohēzijas politikas finansējumu un turpināt atveseļošanas un noturības plānu īstenošanu, tostarp, ņemot vērā *REPowerEU* plānu turpmākām investīcijām, lai izbeigtu ES atkarību no Krievijas fosilā kurināmā un paātrinātu taisnīgu zaļo pārkārtošanos;
23. AICINA dalībvalstis visos Eiropas pusgada un politikas veidošanas cikla posmos sistemātiski, savlaicīgi un jēgpilni iesaistīt sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, jo tas ir svarīgi sekmīgai ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas koordinēšanai un īstenošanai;
24. AICINA Komisiju, lai apzinātu galvenās nodarbinātības un sociālās problēmas ES un dalībvalstīs, kuras būtu jāņem vērā ziņojumos par valstīm un konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos, balstīties uz vienoto nodarbinātības ziņojumu un uz sociālo rezultātu pārskata faktiem, papildus citai konkrētu valstu analīzei un esošajiem uzraudzības instrumentiem un sadarbībā ar dalībvalstīm, izmantojot dialogu un daudzpusējās uzraudzības darbības;
25. MUDINA Komisiju uzraudzīt zaļās un digitālās pārkārtošanās nodarbinātības, prasmju un sociālos aspektus, jo īpaši saskaņā ar Eiropas pusgada satvaru, ņemot vērā arī nacionālo enerģētikas un klimata plānu gaidāmo atjaunināšanu;
26. MUDINA Nodarbinātības komiteju un Sociālās aizsardzības komiteju turpināt darbu, lai daudzpusēji uzraudzītu konkrētām valstīm adresētos ieteikumus un nodarbinātības un sociālās problēmas, tostarp, izmantojot tematiskus pārskatus, horizontālas diskusijas un savstarpējo mācīšanos un attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar citu Padomes sastāvu darba sagatavošanas struktūrām;

27. AICINA Nodarbinātības komiteju un Sociālās aizsardzības komiteju turpināt darbu pie esošo uzraudzības instrumentu pilnveidošanas, tostarp, lai pienācīgi uzraudzītu ES 2030. gada pamatmērķus un valstu mērķus un turpinātu izstrādāt salīdzinošās novērtēšanas sistēmas;
28. AICINA Nodarbinātības komiteju un Sociālās aizsardzības komiteju turpināt izskatīt Beļģijas un Spānijas priekšlikumu par sociālās nelīdzsvarotības novēršanas procedūras iespējamu ieviešanu Eiropas pusgada ietvaros, pamatojoties uz esošajiem instrumentiem.
